

Op te bergen
in de band van
14 maart 2001

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de secretaris van de commissie
mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen

gehouden op 19 februari 2001

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Verslagen vergaderingen	2
Ingekomen stukken	2
IPO-aangelegenheden	2
Rondvraag	2
Voortgangsrapportage stimulering biologische landbouw Drenthe	3
Spreekrecht	
- <i>de heer Hidding (namens het Informatie- centrum de Wenning)</i>	3
Grondwaterfonds 2001	9
INTERREG-IIC-project Noord XXI: publicatie Dorpslandschappen	9
Sluiting	10
Toezegging	11

STATENCOMMISSIE MILIEU, WATER EN GROEN

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 19 februari 2001 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

mevrouw M.Ch.A. Smilde (CDA, voorzitter)
H. Baas (GPV/RPF)
F. Benning (VVD)
H.H. Dijkstra (GroenLinks)
mevrouw M. Duran (D66)
Ch.C. de Haas (OPD)
H. Holman (CDA)
H.R. Hornstra (PvdA)
K. Jonker (CDA)
mevrouw H. Kempe-Foekens (GPV/RPF)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
B. Popken (OPD)
mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
J.P. Sluiter (D66)
K.H. Smidt (VVD)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
H. Zomer (CDA)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
W.R. Visser (secretaris)
C.J. Mulder (ambtelijk secretaris)

Afwezig:

A. Haak (PvdA)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

De heer BENNING spreekt zijn dank uit voor de bloemen en attenties die hij tijdens zijn afwezigheid mocht ontvangen.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee, dat een nieuwe datum is vastgesteld voor een werkbezoek aan het waterschap Hunze en Aa's, namelijk 22 oktober. Het nieuwe gebouw van het waterschap Hunze en Aa's wordt op 16 maart officieel geopend. Mede namens het secretariaat van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM) stelt zij voor, dat van elke fractie een lid uit de Statencommissie RIM dan wel de Statencommissie Milieu, Water en Groen daar heen gaat.

3. Verslagen vergaderingen

3.1. Verslag van de vergadering van 20 november 2000

3.2. Verslag van de gecombineerde vergadering van de Statencommissies Milieu, Water en Groen en Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 20 november 2000

Deze verslagen worden conform de ontwerpen vastgesteld.

4. Ingekomen stukken

Geen.

5. IPO-aangelegenheden

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen over (actuele) IPO-aangelegenheden wordt geen gebruikgemaakt.

6. Rondvraag

De heer HORNSTRA leest in een artikel in de Drentse Courant over het Fochteloërveen dat zone 1 uitsluitend voor landbouw bestemd zou zijn. Hij vindt dat eenzijdig. Hij meent dat in het artikel een heel negatief beeld wordt gegeven van de rol van de provincie.

Mevrouw STOEL heeft gelezen over een plan voor een brede rivier van Drenthe naar het wad. Volgens haar is dat ooit al eens in een commissie aan de orde geweest. Zij vraagt naar de visie van het college.

De heer DE HAAS is verontrust over de effectiviteit van de onderbrenging van de muskusrattenvangers bij de waterschappen. Het team rattenvangers heeft zelf ook zorgen. Hij dringt erop aan dat de gedeputeerde nagaat of het nog mogelijk is om daarop terug te komen.

De heer SMIDT vraagt zich af of de opvatting van de heer Hornstra dat zone 1 niet alleen voor landbouw is, inhoudt dat zone 6 niet alleen voor natuur is. De minister bleek het eens te zijn met de Tweede Kamer, dat de besteding van Plattelands ontwikkelingsplan(PLOP)-gelden ter versterking van de ecologische hoofdstructuur (EHS) niet wenselijk is. Hij vraagt hoe het komt, dat er kennelijk niet voldoende goede projecten vanuit de landbouw waren op het moment dat er geld beschikbaar was. De tranche 2001 van PLOP-gelden lijkt inmiddels volledig belegd te zijn. Zijn daarvoor wel soortgelijke projecten aanwezig? Voorts lijkt het hem dat het verdrogingsconvenant zou moeten worden gehanteerd en dat niet moet worden overgegaan tot geforceerde aankopen.

De heer HOLMAN herinnert aan de toezegging van de gedeputeerde, dat een overzicht zou worden gegeven hoe het staat met de herinrichting van het landelijk gebied. Wanneer komt dat er?

Bij de landinrichting in Echten doen zich allerlei onduidelijkheden voor, onder andere rond ontgrondingen. De provincie moet aangeven waar die kunnen plaatsvinden. Wanneer gebeurt er iets?

Ook over het ammoniakbeleid is er onduidelijkheid, doordat men niet weet welke gebieden precies in de EHS vallen. Hij heeft gehoord dat de kaart er pas eind van het jaar komt. Dat lijkt hem zeer onwenselijk. Hij kent concrete voorbeelden van boerderijen die door de Dienst

Landelijk Gebied worden opgekocht, maar waar onduidelijk is hoe daar verder mee worden omgegaan. Hij heeft gehoord dat bij de gemeenten wordt opgevraagd welke verzuringsgevoelige bosjes er zijn. Hij is bang dat de definitie van de EHS in Drenthe niet klopt met het beeld dat hij er zelf van heeft. Moet er niet

eens gediscussieerd worden over de uitgangspunten voor de EHS?

Mevrouw EDELENBOSCH weet niet of het nodig is om te discussiëren over de vraag wat zone 1 is en wat daar mag. Dat onderwerp komt zeker aan de orde als de kaart van de EHS er is. Naast een optimaal renderende landbouw zijn in zone 1 ook andere dingen mogelijk. Er kan wel degelijk Europees geld voor plattelands-ontwikkeling voor natuur worden gebruikt. Dat hoeft helemaal niet in relatie met agrarische projecten te worden gebruikt. Er zijn zelfs veel bredere bestemmingen mogelijk. Zij is het wel eens met de uiteenzetting die de minister in de Tweede Kamer heeft gegeven, maar de Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO) heeft de zaak in een persbericht nogal uit zijn verband gerukt. De provincies hebben de minister gevraagd om in Brussel te bewerkstelligen dat de gelden meer landbouwgerelateerd kunnen worden gebruikt. Natuur binnen de EHS aankopen mag niet eens van Brussel. Brussel vindt dat het Rijk en de provincie dat moeten doen. Zij had liever gezien dat de NLTO eerst bestuurlijk contact had opgenomen. Bovendien is vorige week vrijdag in de Commissie Landelijk Gebied afgesproken, dat in het bestuurlijk overleg met de NLTO over het Fochteloërveen zou worden gesproken. Het probleem is dat zich daar een grote natte slenk bevindt. In de landinrichting is daar afgesproken om daarvoor projectmatig een oplossing te zoeken. Al vijf jaar geleden is gesuggereerd daar een soort retentiebekken te realiseren. Uit onderzoek blijkt dat daarmee het waterhuishoudingsprobleem, ook van de boeren, wordt opgelost. Bovendien is het de meest duurzame en goedkoopste oplossing voor het waterschap. Natuurmonumenten heeft in april vorig jaar al een aanvraag om Kompas-geld gedaan. Dat had in de werkgroep gecommuniceerd kunnen worden, maar zij weet niet of dat is gebeurd. Zij wil nog deze week bestuurlijk overleg voeren.

De heer SMIDT vraagt hoe het overleg van vorige week vrijdag verlopen is.

Mevrouw EDELENBOSCH doet daar nu liever geen verslag van. De grieven van de NLTO zijn haar toen voor het eerst uitgebreid gebleken. Afgesproken is dat eerst daarover zal worden gesproken.

Zij vindt het idee van een brede rivier naar het wad leuk, maar dat zou eerst eens in de

Regiovisie Groningen-Assen aan de orde moeten komen.

Aan een overzicht van de aankopen in het landelijk gebied wordt gewerkt. Zij hoopt dat dit in de commissievergadering van mei kan worden gegeven.

De problemen rond de landinrichting Echten zijn niet eenvoudig. Misschien is dat gebied wel wat te klein. Er is weinig grond beschikbaar. Na een enquête is niettemin besloten ermee door te gaan, maar nu lijkt het geld te kosten zonder dat het iets oplevert.

Ook aan de EHS-kaart wordt gewerkt. Daarvoor worden alle verzuringsgevoelige gebieden geïnventariseerd. Ook zij wil graag weten hoe de situatie in Drenthe wordt als de Kamer eenmaal heeft besloten dat in het kader van de mestwetgeving de afstand van 250 m dan wel 500 m gerespecteerd dient te worden.

De heer DIJKS vult aan, dat de EHS-kaart hopelijk op 7 mei in de commissie kan worden besproken. Het college is van mening dat het in goed overleg met de waterschappen een goede oplossing heeft gekozen voor de muskusrattenvangers. Hij gaat ervan uit dat de effectiviteit gewaarborgd is. De vangresultaten zijn altijd bijgehouden, dus het zal wel blijken.

De heer DIJKSTRA stelt vast, dat de rondvraag veel langer duurt dan was gepland.

De VOORZITTER zegt dat over IPO-aangelegenheden niet is gesproken, zodat het tijdschema toch aardig aangehouden wordt. Enige flexibiliteit moet mogelijk zijn.

De heer DE HAAS vindt dat het tijdschema ondergeschikt is aan de discussie.

7. Voortgangsrapportage stimulering biologische landbouw Drenthe, toegezonden bij brief van gedeputeerde staten van 1 november 2000, kenmerk 43/6.5/2000019652, en de nadere brief van gedeputeerde staten van 11 december 2000, kenmerk 49/Ec/A1/2000012528

Spreekrecht

De heer HIDDING, die het Informatiecentrum de Wenning vertegenwoordigt, zegt dat de duurzame productie en consumptie van levensmiddelen een weerbaarstig onderwerp is, misschien wel doordat

de fout is gemaakt dat men over procenten is gaan praten. In Flevoland heeft de biologische landbouw al een aandeel van 5,5%, terwijl dat in Drenthe maar 1,4% is, maar deskundigen weten dat biologisch produceren op de vruchtbare klei van Flevoland veel gemakkelijker is dan op de zandgronden in Drenthe.

Bovendien zullen bij de huidige prijzen aard-appeltelers, suikerbietentelers en veehouders niet snel op een andere wijze gaan werken. De consumptie van biologische producten neemt in Drenthe toe, helaas ook onder invloed van alle calamiteiten die zich de laatste tijd in de productie van levensmiddelen voordoen.

Hij vindt dat de tijd voorbij is om ellenlange rapporten te schrijven, consultancy in te huren voor diepgaand onderzoek enz. Voorlichting is de meest efficiënte manier om producenten en consumenten bewust te maken. Bewustwording is cruciaal. Er is veel vraag naar voorlichting. Bij het opstarten van de voorlichtingscentra de Wenning in Orvelte en Ande Niedijk in Nietap is afgesproken dat voorlichting laagdrempelig moet zijn. Financiering van buitenaf is onontkoombaar. In heel Nederland is men bezig met duurzaamheid. Ook in andere provincies worden voorlichtingscentra opgezet. De provincie heeft de mooie Drentse voorlichtingscentra mede mogelijk gemaakt. Het is een verspilling van energie en kapitaal om die af te gaan bouwen.

Mevrouw DURAN vraagt hoe de centra laagdrempelig worden gehouden.

De heer HIDDING kan bijvoorbeeld tegen een geringe vergoeding voorlichtingsavonden in de provincie houden. Een bezoek van een hele middag van een groep kost f 7,50 per persoon.

De heer VAN DER SCHOOT vraagt of hij uit de woorden van de heer Hidding moet opmaken dat de geldstroom wordt stopgezet. Ook vraagt hij hoeveel geld voor het voorlichtingscentrum in Orvelte nodig is.

De heer HIDDING antwoordt dat tot 1 oktober 2000 subsidie is ontvangen van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV). Voor Orvelte is op jaarbasis een externe financiering van ongeveer f 80.000,- nodig.

Mevrouw KEMPE vraagt of bij de provincie een voorstel is ingediend.

De heer HIDDING antwoordt dat vorig jaar april (tijdens de werkbijeenkomst biologische landbouw) al aandacht is gevraagd voor de voorlichtingscentra. De provincie heeft laten weten de informatiecentra niet te zullen laten vallen, maar meer over te willen gaan op projectsubsidies. Exploitatiesubsidies wil men niet meer geven. Hij kan er echter maar niet achter komen wat voor een project precies van de Wenning wordt gevraagd.

De heer SMIDT merkt op dat de biologische landbouw thans meer produceert dan er gevraagd wordt. Hij vraagt of het reëel zou zijn als er in Drenthe voor 100% biologisch geproduceerd zou worden.

De heer HIDDING antwoordt dat er (biologische) voorbeeldprojecten zijn, waarvan ook de gangbare landbouw kan profiteren, bijvoorbeeld van de ervaringen met onkruidbestrijding. Drenthe hoeft niet voor 100% biologisch te produceren, maar de gangbare landbouw schuift steeds meer op naar duurzame productiemethoden.

De heer POPKEN vraagt wat er met de Wenning gebeurt als externe subsidiëring uitblijft.

De heer HIDDING verwacht dat het voorlichtingscentrum dan failliet gaat. Als alle subsidies binnen zijn, is er nog een schuld van ongeveer drie ton. Er staat een schitterend duurzaam gebouw, waar ook veel architecten naar komen kijken.

De heer SMIDT memoreert dat VVD en GroenLinks op 6 oktober 1999 een enthousiaste motie over biologische landbouw hebben ingediend, maar voelt zich door de nota teruggeworpen in de realiteit. Als het meezit, zal het aandeel van de biologische landbouw op het eind van de zittingsperiode van de staten 2% zijn. Dat heeft niet gelegen aan de inzet van middelen. De provincie heeft f 8,9 miljoen aan biologische landbouw besteed. Het is de vraag of de markt niet meer moet worden gebruikt om de toekomst van de biologische landbouw te bepalen. Het milieurendement is maar marginaal en moet vooral in de gangbare landbouw bereikt worden. Hij zet vraagtekens bij het idee dat er in verwevingsgebieden, waar de gangbare landbouw aan beperkingen onderhevig is, kansen zijn voor biologische landbouw. Een hoge waterstand

bijvoorbeeld is misschien nog wel funester voor biologische landbouw. Zijns inziens is biologische landbouw op zand- en dalgronden heel moeilijk. Successen met streekeigen producten blijven ondanks grote inzet uit.

Hij vindt dat de biologische landbouw snel economisch volwassen moet worden om zaken te kunnen doen met het grootwinkelbedrijf. Het bevorderen van consumptie van biologische producten is in Drenthe, met zijn kleine aantal inwoners, niet zo rendabel. De landelijke overheid laat het fors afweten. De provincie zou met de landelijke overheid in de pas moeten lopen. Zijn fractie vindt een extra impuls niet zinvol. Er zijn ook nauwelijks Kompas-middelen voor beschikbaar. Stimulering van biologische productie dient zijns inziens gericht te worden op sectoren waar de afzet kansrijk is.

De heer HOLMAN vindt het moeilijk om vast te stellen wat in Drenthe nu precies met biologische landbouw wordt beoogd. Er is al heel veel, een kleine f 10 miljoen, aan besteed. Hij vraagt zich nu echter af of een aandeel van 10% voor de biologische landbouw, zoals in de motie genoemd, realistisch is. Een sterke, professionele landbouw moet kunnen concurreren in de markt. Het is nog maar de vraag of er meer ruimte voor ecologische landbouw komt als de prijzen voor de gangbare landbouw naar beneden gaan.

Hij vraagt zich af of nog subsidies moeten worden gegeven voor het geven van voorlichting op het primaire bedrijf. Hij meent dat het accent vooral moet liggen op voorlichting aan de consument en het creëren van een vragende markt. Het stimuleren van de omschakeling is vooral een taak van het ministerie. Hij zet een vraagteken bij een aantal projecten in het voorstel. Hij vraagt welke rol de gedeputeerde ziet voor de informatiecentra in Orvelte en Nietap.

Mevrouw KEMPE acht landelijke en Europese ontwikkelingen mede de reden dat de biologische landbouw in Drenthe niet echt van de grond komt. Misschien dat de BSE-crisis een verandering brengt, maar dan zou het afschaffen van de omschakelingssubsidies een negatief effect kunnen hebben. 10% biologische landbouw in 2003 is vooralsnog niet realiseerbaar.

De financiële bijdrage van de provincie was de afgelopen jaren maar gering. Het wordt niet noodzakelijk geacht om een specifiek fonds voor de biologische landbouw in het leven te roepen. Zij is niet tegen het verstrekken van extra geld,

maar er zullen goede projecten moeten zijn. Zij acht producenten- en consumentenvoorlichting belangrijke pijlers voor de bevordering van biologische landbouw. Orvelte en Nietap spelen daarbij een belangrijke rol. Zij vraagt of de gedeputeerde mogelijkheden ziet tot financiering van de activiteiten van deze bedrijven.

Het is goed als alle spelers op het veld betrokken blijven bij de uitvoering van het plan van aanpak. Een platform biologische landbouw, met onder andere NLTO en de Milieufederatie Drenthe, kan daartoe dienen.

De heer KUIPER erkent dat het in de motie van VVD en GroenLinks beoogde aandeel van de biologische landbouw in 2003 niet wordt gehaald, al was dat een streefcijfer. Enkele punten in de nota hebben echter tot nu toe niet veel aandacht gekregen, zoals opnemings in het milieubeleid en een actieve rol van de provincie bij het aantrekken van Europese subsidies. Het onder de aandacht van de consumenten brengen is door de boerenmarkten en de Wenning redelijk geslaagd. Een goede planning is echter niet te vinden in de nota. Van een planning van activiteiten en stimuleringsmaatregelen is geen sprake. Hij zou een diepgaande analyse willen van de mogelijkheden tot inbedding in de kansrijke delen van de noordelijke agrosector. Er zou ook een gedegen plan moeten komen voor de aanwending van Kompas-gelden. Biologische producten blijken vaak nog te duur te zijn. Een grootwinkelbedrijf heeft gestunt met 25% korting. Het lijkt erop dat de omzet daardoor sterk vergroot is. Hij hoopt binnenkort cijfers te krijgen waar hij conclusies uit kan trekken. De vraag in het buitenland is groot. Daar kunnen de Drentse boeren zich ook op richten. In principe vindt GroenLinks net als de minister dat de sector op eigen benen moet kunnen staan, maar een omschakeling van de ene vorm van bedrijfsvoering naar de andere kost gewoon geld. Hij vraagt of het college mogelijkheden ziet voor een bedrijf voor biologische veeteelt, zoals het bedrijf in het buitenland dat vorig jaar is bezocht. Wat is er op dit moment gerealiseerd van de praktische voorstellen die vorig jaar april zijn gedaan om de biologische landbouw aan te pakken? Hij noemt het Mentorprogramma, de begeleiding van gangbare bedrijven, de gebiedsgerichte koppeling en stimulering van bedrijfsketens, digitale mogelijkheden voor afzetafstemming, het vergroten van de kennis van melkveehouders over omschakeling, biologische bollenteelt en de catering van het provinciehuis.

Mevrouw DURAN wordt wat moe en geïrriteerd van de negatieve verhalen over biologische landbouw. Zij vraagt of VVD en CDA menen dat verder moet worden gegaan met intensivering en schaalvergroting. Is ook wel eens uitgerekend hoeveel geld de provincie de laatste jaren heeft besteed aan de bestrijding van de verzuring en de verdroging? Zij is het eens met de heer Hidding dat de biologische landbouw een voorttrekkersrol heeft voor de ontwikkeling van de hele sector, ook voor de gangbare landbouw. Er zijn goede combinaties mogelijk met de waterhuishouding en het toerisme, maar de omschakeling is natuurlijk moeilijk. Er moet ook niet alleen naar de economische kant van de zaak gekeken worden. De catering van het provinciehuis is een eenvoudig voorbeeld, dat gemakkelijk uitgevoerd kan worden.

De heer DE HAAS acht het onontkoombaar dat wordt voortgegaan met de stimulering van de biologische landbouw. Hij wijst erop dat de reguliere landbouw in de afgelopen decennia ook veel subsidie heeft gekregen. Een nieuwe bedrijfsvorm, die op een gezondere wijze produceert, moet dan ook van het nodige geld worden voorzien.

De heer HOLMAN zegt dat ook niemand heeft opgemerkt, dat er geen geld meer aan besteed mocht worden. De vraag is alleen hoe dat zinvol kan.

De heer DE HAAS heeft zojuist nog gehoord dat een prachtig voorlichtingscentrum, dat f 80.000,-- nodig heeft, de knop om dreigt te draaien. Cijfers, zoals het percentage van tien dat nu een paar keer ter sprake is geweest, mogen niet zo'n grote rol spelen. In feite moet nu beoordeeld worden of de biologische landbouw nog een aantal jaren steun verdient of dat de knop moet worden omgedraaid.

De heer HORNSTRA steunt de heer De Haas. Hij hoort voortdurend dat er marktconform geredeneerd moet worden, maar als er één sector is waar de afgelopen tijd niet marktconform is gewerkt, is het de landbouw. Er is destijds gekozen voor een goedkoop voedselpakket. Nu is dat misschien te goedkoop. Sinds de oorlog is er heel veel geld in de landbouw gestopt en het resultaat is dat er nu een probleem is, namelijk dat er wordt geproduceerd op een wijze die verbeterd moet worden.

Mevrouw DURAN proeft ook een negatieve tendens in de opmerkingen van de heer Holman, namelijk dat er nu wel genoeg geld in de biologische landbouw zou zijn gepompt.

De heer VAN DER SCHOOT merkt op, dat de consument zich ook via de markt door de tabaksindustrie laat vergiftigen of andere producten gebruikt waardoor allerlei ellende ontstaat. Hij meent dat als over marktwerking wordt gepraat ook aan de volksgezondheid moet worden gedacht. Hij wenst dat wordt voortgegaan met de projecten in de biologische landbouw, opdat de markt wordt geleid door gezondheidsmotieven en niet door degenen die zoveel geld hebben, dat zij de consument kunnen manipuleren. Hij vindt ook dat het werk van de heer Hidding moet worden voortgezet. Hij vraagt van wie op korte termijn een planning van activiteiten en stimulerende maatregelen mag worden verwacht.

Mevrouw STOEL dankt de heer Hidding voor diens heldere uiteenzetting. De discussie tot nu toe toont al aan hoe nuttig het is dat dit punt op de agenda staat. Bij de voorbereiding kreeg zij gemengde gevoelens, aan de ene kant omdat al veel in gang is gezet en aan de andere kant omdat nog maar 1% van de landbouw in Drenthe biologisch is. In een werkbijeenkomst in april 2000 is een aantal voorstellen voorgelegd, waarna een plan van aanpak zou volgen, maar dat heeft haar nooit bereikt. Wel is er nu een nota Biologische landbouw in Drenthe.

De heer KUIPER zegt dat dit geen nota is, maar een voortgangsrapportage. Een voortgangsrapportage behandelt alleen wat in het verleden is gebeurd.

Mevrouw STOEL vraagt zich af hoe wordt gewerkt aan de doelstelling van 10%. Van betrokkenen hoort zij hoe moeilijk het is om financiële ondersteuning voor projecten te krijgen. Alleen innovatieve projecten schijnen in aanmerking te komen, waardoor bestaande projecten niet verder kunnen doorgroeien. Inmiddels is een aantal ontwikkelingen die in de biologische landbouw zijn ontstaan ook in de gangbare landbouw gebruikelijk geworden. Boeren die willen omschakelen moeten financieel en door voorlichting ondersteund worden. Een groot knelpunt is de vergroting van het afzetgebied van de biologische landbouw. De sector heeft nu zelf plannen voor een keten van

supermarkten. Bedrijven die informatie aan de consument geven, dreigen in financiële problemen te geraken. Zij acht het van groot belang dat deze bedrijven hun positie kunnen behouden en uitbouwen. Eventueel moet de provincie een extra bijdrage geven.

De heer DE HAAS vraagt hoeveel innovatieve projecten er op de plank liggen.

Mevrouw EDELENBOSCH roept altijd dat biologische landbouw moet worden gestimuleerd en wel op het laagste niveau. Boeren moeten ertoe gebracht worden om om te schakelen. Zij verwacht niet dat ooit de landbouw in heel Drenthe biologisch zal zijn. Iedere boer maakt zelf uit hoe zijn bedrijfsvoering is, maar wie aarzelt om met biologische landbouw te beginnen mag geholpen worden. Heel wat boeren zijn op eigen houtje omgeschakeld en hebben heel wat moeten verstouwen. Zij mogen niet in de kou blijven staan. Zij worden vaak door anderen benaderd om informatie. Ook de consument moet goed worden voorgelicht over biologische producten. Als de vraag stijgt, heeft de biologische boer een beter toekomstperspectief. Zij is het met de heer Hidding eens dat niet te veel over procenten moet worden gesproken. Als het percentage stijgt, is Drenthe op de goede weg. De brief, de voortgangsrapportage en de analyse van de werkbijeenkomst kunnen worden beschouwd als het plan van aanpak. De maatregelen zijn in de voortgangsrapportage samengevat. Gedeputeerde staten hebben ze gezien. Er moeten nu projecten worden aangedragen, misschien wel uit andere sectoren dan de veehouderij. Er is geld beschikbaar. Zij kan dan wel scoren met de mededeling, dat de biologische landbouw met een half miljoen of een miljoen wordt gestimuleerd, maar het is beter om goede projecten te honoreren. Bij veel bestaande potjes, van het Ministerie van LNV, van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer of van de provincie, is het criterium dat een project innovatief moet zijn. Wat innovatief is, is echter moeilijk te duiden. Een project in Drenthe wordt soms door de minister afgewezen omdat zoiets al is gedaan in Zeeland. Zij vindt dat flauwekul. Bekeken wordt of voor beide Drentse voorlichtingscentra één project voor een jaar of drie kan worden gemaakt. Dat wordt ook voorgelegd aan het Ministerie van LNV. Zij hecht zeer aan het voortbestaan van beide centra. Zelf kan zij echter

geen projecten uitwerken. Dat moeten initiatiefnemers in de sector zelf doen. Na de werkbijeenkomst had zij eigenlijk wel wat meer projecten verwacht. Drie weken geleden heeft zij met biologische boeren die er al een tijdje zijn om de tafel gezeten en gevraagd wat zij van de provincie verwachtten. Het instandhouden van voorlichting en educatie werd het belangrijkste gevonden. Ook de producent moet gemakkelijk aan informatie kunnen komen. De ervaring van de al langer biologisch boerende bedrijven moet gemakkelijk overgedragen kunnen worden. In het voorstel is een overzichtje gegeven van een aantal projecten. Er zijn er nog meer. Zelf heeft zij veel belangstelling voor de digitale vermarkting. Het blijkt moeilijk te zijn om dit project goed van de grond te krijgen.

Het verheugt haar dat de NLTO en de Milieu-federatie samen een brief hebben geschreven. Daaruit blijkt wel dat men wil samenwerken, al is er geen formeel platform. De provincie probeert een coördinerende en stimulerende rol te spelen. Alle mogelijkheden moeten worden benut: de afzet van streekeigen producten, de bijzondere omstandigheden van verwevingsgebieden enz. De Drentse en Groningse biologische boeren verkopen hun producten ook naar andere delen van het land en het buitenland. De vraag in het buitenland is groter dan in Nederland.

De heer KUIPER heeft gehoord dat de NLTO problemen heeft met het over het voetlicht brengen van de biologische landbouw voor de achterban. Hij vraagt of de provincie daarbij niet kan helpen met middelen en voorlichting.

Mevrouw EDELENBOSCH ziet dit als een primaire taak van de NLTO, die ook deskundig is op dit gebied. Zij weet niet of het efficiënt is als de provincie hier geld aan besteedt. Zij ziet als de voornaamste taak van de provincie het verlenen van hulp bij omschakeling, waarna de boer op eigen benen verder moet kunnen.

De heer VAN DER SCHOOT vraagt wat dan de feitelijke inhoud van de regiefunctie van de provincie is.

Mevrouw EDELENBOSCH wil geld inzetten voor voorlichting aan producent en consument, vooral met het doel om de biologische landbouw te laten groeien. Daarbij moet vooral de vraagzijde gestimuleerd worden. Als de consument niet

afneemt, komt de producent in de problemen. Voorts wil zij steeds de biologische landbouw in de aandacht van de minister houden. Misschien kan nog eens een excursie naar het buitenland worden georganiseerd, als de sector daar belangstelling voor heeft. Met de heer Hidding zou zij nog eens willen spreken over de distributie van biologische producten, ook buiten het grootwinkelbedrijf. Er zijn veel (kleine) natuur- en voedingswinkel(tje)s gekomen, die misschien ingeschakeld kunnen worden.

De heer DIJKS deelt mee dat de invoering van biologische producten in de catering in het provinciehuis goed georganiseerd moet worden. De Keuringsdienst van Waren stelt hoge eisen, waaronder een HACCP-certificatie. Biologische producten mogen nog niet zomaar grootschalig ingezet worden. Bovendien moet men niet de illusie hebben, dat als op het provinciehuis biologische producten worden aangeboden de omzet gigantisch groeit. De cateraar heeft een landelijke organisatie, Eurest. Pas als hij de producten landelijk invoert heeft dat een groot effect. Op enig moment zullen biologische producten in elk geval in het Drentse provinciehuis verkrijgbaar zijn.

Mevrouw DURAN heeft geen vreselijke haast met de invoering, maar het moet geen tien jaar duren. Zoiets simpels als biologische koeken bij een commissie- of statenvergadering lijkt haar geen probleem. Die kunnen zo ergens worden gekocht.

De heer DIJKS voert aan dat dit nu net niet mag van de Keuringsdienst van Waren. Wat hem betreft vindt invoering echter zo snel mogelijk plaats. Het doet hem goed dat het bedrijf van de heer Hidding binnenkort de HACCP-certificatie krijgt.

TWEEDE TERMIJN

De heer HIDDING is blij dat zijn verhaal goed is overgekomen.

Mevrouw STOEL is blij dat de gedeputeerde heeft gezegd, dat zij de twee informatiecentra in stand zou willen houden. Zij vraagt of de provincie dat, als het Ministerie van LNV niet meedoet, alleen kan bewerkstelligen. Zij vraagt voorts of CDA en VVD het hiermee eens zijn.

De heer KUIPER heeft inmiddels begrepen dat er nog schriftelijke antwoorden op enkele concrete vragen komen.

Mevrouw DURAN heeft uit de eerste termijn de indruk overgehouden dat VVD en CDA weinig zien in biologische landbouw, hetgeen zij betreurt. Ook heeft zij het gevoel dat de biologische catering geen prioriteit heeft bij gedeputeerde Dijks. Zij vraagt of er een excursie naar de informatiecentra of een daarvan kan worden gehouden.

De heer SMIDT voelt zich uitgedaagd door mevrouw Duran. Als er iemand is die aarzelt om achter de biologische landbouw te gaan staan, is het de huidige D66-minister van LNV. Hij vindt het onjuist dat het thema Voedselveiligheid in de discussie is ingebracht. Dat is geen taak voor de provincie. Bij de provincie moeten het milieurendement en de economie van het platteland de leidende motieven zijn. De markt moet echter leidend zijn. Omdat hij niet voelt voor exploitatiesubsidies, aarzelt hij over subsidiëring van de Wenning. Daarvoor zou eerst een projectmatige invulling moeten plaatsvinden. Men kan de VVD niet verwijten dat die geen biologische landbouw wil. Hij herinnert nogmaals aan de motie die door VVD en GroenLinks samen is ingediend. Hij constateert echter dat er beperkingen zijn en zelfs risico's bij stimulering in bepaalde segmenten, waarmee de pioniers in die sector absoluut geen dienst wordt bewezen.

De heer HOLMAN doet het genoeg dat ook de gedeputeerde meent dat de vraagkant van de markt moet worden gestimuleerd. Hij hoopt dat de keuze van projecten in die richting gaat. De Wenning en Ande Niedijk zouden met goede projecten daarvoor moeten komen. De reactie van mevrouw Duran irriteert hem in hoge mate. Hij heeft een duidelijke visie op de biologische landbouw, maar hij is ook kritisch over allerlei projecten. D66 zit alleen maar te drammen over de catering in het provinciehuis en komt inhoudelijk nergens aan toe. Als mevrouw Duran denkt dat het CDA niet achter biologische landbouw staat, heeft zij echt niet begrepen wat hij heeft betoogd.

Mevrouw DURAN is blij te horen dat het CDA de biologische landbouw wel ondersteunt.

Mevrouw KEMPE leest in de brief van de NLTO en de Milieufederatie Drenthe dat het overleg moet worden gestart. Kennelijk is dat er nog niet.

Mevrouw EDELENBOSCH heeft inderdaad geconstateerd, dat het overleg tussen de NLTO en de Milieufederatie sinds het plan van aanpak op een laag pitje is komen te staan. Zij roept beide organisaties ook op om tot projecten te komen. Misschien moet het netwerk gerevitaliseerd of uitgebreid worden, maar zij voelt niet zoveel voor een formele organisatie.

Zij heeft voorgesteld om de functies van de Wenning en Ande Niedijk te formuleren in het kader van het geven van voorlichting aan consument en producent. Dat kan als project worden gezien. Daarvoor kan dan voor drie jaar subsidie worden gegeven. Dat is dan geen exploitatiesubsidie. Zij wil ook LNV daarbij betrekken, maar zij is niet zover om te zeggen, dat de provincie niets doet als LNV niets doet.

De heer KUIPER beseft dat een subsidieverstrekking in het nieuwe systeem van subsidiëring van de provincie moet passen.

De VOORZITTER constateert, dat er brede belangstelling is om met de commissie een bezoek te brengen aan de Wenning. Zij verzoekt het secretariaat en de heer Hidding met een voorstel daarvoor te komen.

Voor antwoord op vragen met betrekking tot een aantal afzonderlijke projecten, kunnen de commissieleden contact opnemen met de betrokken ambtenaar.

8. Statencommissiestuk van 11 december 2000, kenmerk 48/6.11/2000011914, Grondwaterfonds 2001

De heer BAAS had moeite met het vorige stuk over het fonds, maar ditmaal is het stuk heel overzichtelijk. Voor 2001 is er kennelijk geen vuiltje aan de lucht, maar op langere termijn ontstaan wellicht problemen als de jaarlijkse kosten f 1,7 miljoen blijven bedragen.

De heer HORNSTRA heeft de indruk dat het fonds voor de korte termijn voldoende gevuld is, maar hij vraagt wat er moet gebeuren als er meer projecten bij komen.

Mevrouw REMMELTS deelt mee dat haar fractie akkoord gaat met het voorstel.

De heer JONKER vraagt wanneer de winning Terwisscha precies wordt gesloten.

De heer KUIPER verwacht dat in de toekomst meer grondwater gebruikt gaat worden voor de energievoorziening. Hij voorziet daardoor tegenstrijdige effecten met het systeem dat thans in de provincie wordt gehanteerd. Hij verzoekt om aandacht daarvoor.

De heer SWIERSTRA meent dat als er meer projecten moeten worden uitgevoerd het tarief moet worden verhoogd, want het tarief moet in grote lijnen kostendekkend zijn. Het heeft geen zin om nu veel geld opzij te leggen voor het geval er meer projecten komen. De stand van het fonds is nu zodanig, dat er nog wel enige rek in zit. Er zijn een aantal onderzoeksprojecten in uitvoering, waaruit hopelijk operationele projecten zullen voortkomen. Hij zal er steeds op aandringen, dat de waterschappen in hun beheersplannen en bij hun verdere beleid ook het aspect verdroging goed in beschouwing nemen.

Hij zegt een korte notitie toe over de situatie rond de waterwinning Terwisscha. Het zal nog een behoorlijk aantal jaren duren voordat die wordt gesloten.

Zodra er een project voor het gebruik van grondwater voor energievoorziening wordt aangemeld, zal er een afweging moeten worden gemaakt aan de hand van de lokale situatie.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie instemt met het statencommissiestuk.

9. Statenstuk 831, INTERREG-IIC-project Noord XXI: publicatie Dorpslandschappen

De heer HORNSTRA was onder de indruk van de publicaties die tot nu toe zijn verschenen. Die dagen uit tot overdenken en meedenken. Hij juicht het toe dat het een project van de drie noordelijke provincies is, waaruit blijkt wat die drie provincies bindt. De problemen rond de plattelandsontwikkeling worden heel goed geschetst. Dat er internationale belangstelling voor het project is, illustreert de waarde ervan.

De heer DIJKSTRA is het, gelet op oppervlakten en aantallen inwoners, er eigenlijk niet zo mee eens dat projecten van de drie noordelijke provincies door die drie provincies met gelijke bedragen worden bedeed. In dit geval is dat

acceptabel omdat er verhoudingsgewijs veel over Drenthe wordt gepubliceerd.

De heer VAN DER SCHOOT vindt f 627.000,-- voor de publicatie van zeven deeltjes wel veel geld, maar hij erkent de hoge kwaliteit.

Mevrouw REMMELTS vindt het project ook duur, maar kwalitatief goed.

De heer ZOMER sluit zich aan bij de waardering voor de kwaliteit van het project. Wel constateert hij dat de provincie weer de gaten moet vullen. Anderen zetten iets in gang, maar als men aan het eind tekortkomt, moet de provincie bijspringen.

Mevrouw EDELENBOSCH is blij met alle steun voor het project. Bij de opzet van het project is de provincie al gevraagd om subsidiëring, maar dat paste niet in de flexibele criteria die de provincie toen hanteerde. Er is toen afgetast wat Fryslân en Groningen deden. Getracht is het project bij het SNN in te brengen, maar dat lukte niet. Uiteindelijk is de voorliggende oplossing tot stand gekomen.

De VOORZITTER stelt vast, dat het statenstuk de A-status behoudt.

10. Sluiting

De VOORZITTER sluit de vergadering te 10.59 uur.

JB

TOEZEGGING

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 19 februari 2001 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 9 De heer SWIERSTRA zegt een korte notitie toe over de situatie rond de waterwinning Terwisscha.